

บทที่ ๕

พิธีการศุลกากร

ธุรกิจใดก็ตามเมื่อได้มีการส่งสินค้าเข้าหรือจะส่งสินค้าออก ซึ่งไม่เป็นของต้องห้าม ตามกฎหมาย นอกจากจะต้องปฏิบัติตามระเบียบทางการค้าตามปกติแล้ว ผู้นำสินค้าเข้าหรือผู้ส่งสินค้าออก ยังมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบพิธีการศุลกากรในการนำสินค้าเข้า ตามบทบัญญัติมาตรา ๔๐ หรือตามบทบัญญัติมาตรา ๔๕ สำหรับการส่งสินค้าออก ตามพระราชบัญญัติศุลกากรอีกด้วย ทั้งนี้ คือ

พิธีการศุลกากรในการนำสินค้าเข้า

เมื่อสินค้าได้เข้ามาในเขตท่าส่งของถึงและได้รับการขนถ่ายขึ้นเก็บรักษาในโรงพักสินค้า หรือคลังสินค้าที่พื้นเรียบเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่ผู้ส่งสินค้าเข้าจะนำสินค้าออกไปจากโรงพักสินค้า หรือคลังสินค้าที่พื้นเรียบ เพื่อการใด ๆ ใดนั้น ผู้นำเข้าจะต้องยื่นเอกสารสำคัญ คือใบขนสินค้าขาเข้าและแบบแสดงรายการการค้า (แบบที่ ๑๕๓ ก.) พร้อมกับใบสั่งปล่อยกรมศุลกากร (แบบที่ ๓๕) ดังภาพที่ ๒๔ และ ๒๕ อันเป็นเอกสารสำหรับการขอเสียภาษีอากร และการขออนำของออกไปจากโรงพักสินค้า

ลักษณะใบขนสินค้าขาเข้าและแบบแสดงรายการการค้า

ใบขนสินค้าขาเข้าและแบบแสดงรายการการค้า เป็นแบบพิมพ์ของกรมศุลกากรพิมพ์ด้วยกระดาษขาว ตัวอักษรสีน้ำเงินสำหรับต้นฉบับ และตัวอักษรสีดำสำหรับสำเนา จะใช้ควบคู่กันไป ส่วนใบสั่งปล่อยพิมพ์ด้วยกระดาษสีขาว ตัวอักษรสีแดง ใช้ควบคู่กับใบขนสินค้าขาเข้าและแบบแสดงรายการการค้าด้วยวิธีอัดสำเนา และต้องประทับตราหรือเขียนตัวอักษรระบุประเภทของใบขนสินค้า ในตอนบนของใบขนสินค้าด้วย เช่น ใบขนสินค้าสำหรับของต้องค่ากักให้เขียนคำว่า "ของต้องกัก" หรือใบขนสินค้าสำหรับสินค้าที่ได้รับการส่งเสริมอุตสาหกรรมให้เขียนคำว่า "ส่งเสริม" ทางตอนบนของใบขนสินค้าตัวอักษรขนาด ๑ - ซม. ให้เห็นชัดเจน ใบขนสินค้าขาเข้าที่แตกต่างไปจากแบบพิมพ์ของกรมศุลกากร เช่นมีส่วนสัด ขนาด ตัวอักษรหรือของบรรทัด แตกต่างไป พนักงานศุลกากรจะไม่ยอมรับใบขนนั้นใบขนสินค้าขาเข้าที่จะพึงต้องยื่นชุดหนึ่ง ใช้สำหรับของตามใบตราส่งเพียงฉบับเดียว เว้นแต่สุรา เบียร์และ

เหลาองุ่น ให้ใช้ใบชนสินค้าซาเหาฉบับหนึ่งต่างหากจากของอื่น ๆ ในกรณีทั่วไปต้องมีสำเนาหรือคูฉบับ ๔ ฉบับ และใบสั่งปล่อยอีก ๑ ฉบับต้องปิดอากรแสตมป์ในต้นฉบับ ๒๐ สตางค์ และสำเนาหรือใบสั่งปล่อยฉบับละ ๕๐ สตางค์ สำเนาใบชนสินค้าที่ต้องยื่นถึง ๔ ฉบับ ก็เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบสถิติ และตรวจสอบรายการ ตลอดจนข้ออัตราอากรและการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ในหน้าที่ของกองประมวลสถิติ กองศุลกากร และการธนาคารแห่งประเทศไทย

การสำแดงรายการในใบชนสินค้าซาเหาและแสดงรายการการค้า

การสำแดงรายการในใบชนสินค้า จะต้องสำแดงไว้ให้ถูกต้องและครบถ้วน ถ้าสำแดงไว้ขาดตกบกพร่อง ไม่ตรงตามความจริง จะมีความผิดฐานสำแดงเท็จ การเขียนหรือพิมพ์รายการ จะต้องออกสำเนา โดยใช้กระดาษคาร์บอน และผู้เขียนหรือพิมพ์จะต้องไม่ใช่พนักงานศุลกากร แต่พนักงานศุลกากรจะให้คำแนะนำได้ และตามกฎหมายศุลกากร (มาตรา ๑๑๓) กำหนดไว้ให้เขียนเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ที่นำมายื่นพร้อมใบชนสินค้าด้วย

ข้อความและรายการที่จะต้องสำแดงโดยถูกต้องและครบถ้วนตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับมีดังนี้.-

๑. ท่าหรือที่ซึ่งนำเข้า ของนำเข้า. เขตท่าใด ก็สำแดงชื่อท่าหรือที่นั้น
๒. ชื่อพาหนะ คือชื่อเรือ, อากาศยาน ที่นำสินค้านั้นเข้ามา
๓. วันเข้า คือวันที่นำของเข้ามาสำเร็จตามกฎหมาย ถ้านำเข้าทางเรือก็คือวันที่เรือเข้ามาในเขตท่าที่จะถ่ายของ ถ้านำเข้าทางบก โดยยานพาหนะใดก็ตาม ให้ถือวันที่ยานพาหนะนั้น ถึงเขตด่านพรมแดน ถ้านำเข้าทางอากาศก็คือวันที่อากาศยานถึงสนามบินศุลกากร
๔. อัตราแลกเปลี่ยน ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกลับเป็นเงินบาทตามอัตราในวันที่ของนั้นนำเข้ามาในราชอาณาจักร ตามที่กรมศุลกากรประกาศ
๕. ชื่อมาจากประเทศ หมายถึงประเทศซึ่งผู้นำของเข้ามาในประเทศไทยได้สั่งซื้อของนั้น
๖. ท่าหรือที่บรรทุกในต่างประเทศ หมายถึงเมืองท่าที่เรือแวะรับบรรทุกของ
๗. เครื่องหมายและเลขหมาย ต้องสำแดงให้ตรงตามที่ปรากฏในบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือตามที่ เป็นจริง

๘. จำนวนและลักษณะหีบห่อ ให้สำแดง เป็นมีค, หีบ หรือกระสอบให้ชัดเจนและสำแดง ยอดรวมจำนวนหีบห่อเป็นตัวอักษรด้วย

๙. ปริมาณ ให้สำแดงจำนวนหน่วยตามบัญชีรายชื่อสินค้าขาเข้าขาออกแบบราชการและ ในพิกัดอัตราศุลกากร

๑๐. ผู้นำนักสุทธิ ให้สำแดงผู้นำนักสุทธิที่แท้จริงของของนั้น เว้นแต่กรณีที่ถูกกฎหมายบังคับให้ ใช้นำนักอย่างอื่น เป็นเกณฑ์ประเมินอากร เช่นอาหารที่บรรจุภาชนะ ผู้นำนักสุทธิจะต้องรวมผู้นำนักภาชนะด้วย

๑๑. ลำดับที่ ในกรณีที่มีของนำเข้ามาเกินกว่า ๑ รายการ ให้สำแดงลำดับที่ของรายการ ใดด้วยเพื่อความสะดวกในการอ้างอิง

๑๒. ชนิดของ รายการนี้กรมศุลกากรเข้มงวดมาก เพื่อประโยชน์ในการจัดทำสถิติและ ประเมินอากร มีระเบียบให้ปฏิบัติดังนี้.

๑. สำแดงชนิดของให้ตรงตามบัญชีรายชื่อสินค้าขาเข้าแบบราชการ

๒. สำแดงชื่อของนั้น ๆ ตามความนิยมในวงการค้า (Trade Name) และ สำแดงแยกขนาด คุณภาพ ตามมาตรฐานการค้าเป็นรายการ ๆ ไป

๓. แจ้งชนิดของตามที่ระบุไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร

๔. สินค้าใดมีเครื่องหมายการค้า (Trade Mark) ต้องสำแดงเครื่องหมาย การค้านั้นด้วย

๕. สินค้าใดมีชื่อซึ่งสามัญชนใช้เรียกกัน แตกต่างกับชื่อตามความนิยมในวงการการค้า ให้สำแดงชื่อที่สามัญชนใช้เรียกกันนั้นด้วย

๑๓. ประเทศกำเนิด คือแหล่งกำเนิดสำหรับของนั้นแต่ละรายการ ว่าส่งมาจากประเทศใด

๑๔. ราคาของ คือราคาขายส่งเงินสด (ในส่วนของขาเข้าไม่รวมค่าอากร)ซึ่งจะพึงขายของ ประเภทและชนิดเดียวกันได้โดยไม่ขาดทุน ณ เวลาและที่ที่นำเข้าหรือส่งของออกแล้วแต่กรณี โดยไม่มีการหักทอน หรือลดหย่อนราคาอย่างใด ฉะนั้น ราคาสำหรับของขาเข้าหากกรุงเทพฯก็คือราคา C.I.F. Bangkok หรือทำอันก็ถ้อราคา C.I.F. ทานัน ๆ

๑๕. ประเภทพิกัต คือประเภทแห่งพิกัตอัคราสุลกากร ซึ่งใช้อยู่ในเวลาที่นำของเข้า หรือในเวลายื่นใบขนสินค้าขอชำระอากร แล้วแต่กรณี

๑๖. อัคราอากร ต้องสำแดงอัคราอากรให้ถูกต้องตรงตามประเภทแห่งพิกัตอัคราสุลกากร

๑๗. อากรขาเข้า คำนวณตามอัคราอากรที่สำแดงไว้ และต้องรวมยอดอากรขาเข้าที่ต้องเสียทั้งหมด สำแดงไว้ด้วย

๑๘. อัครากำไรมาตรฐาน สำแดงตามที่ระบุไว้ในประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีการค้า เรื่องให้ใช้เกณฑ์คำนวณเพื่อกำหนดมูลค่าของสินค้านำเข้ามาในราชอาณาจักรเป็น รายรับ เว้นแต่กรณียกเว้นหรือไม่ต้องเสียภาษีการค้า และไม่ได้รับระบุไว้ในประกาศอธิบดีกรมสรรพากร ไม่ต้องเสียภาษีการค้า

๑๙. รายรับ ให้สำแดงดังนี้

๑. ในกรณีที่มีการกำหนดอัครากำไรมาตรฐาน สำแดงรายรับเท่ากับราคาสำหรับใช้ประเมินอากรสุลกากร บวกด้วยอากรขาเข้าและกำไรมาตรฐาน ตามอัคราที่กำหนดไว้สำหรับของนั้น

๒. ในกรณีที่ไม่มีกำหนดอัครากำไรมาตรฐาน สำแดงรายรับเท่ากับราคาตลาด ตามความหมายและเกณฑ์คำนวณที่กล่าวไว้ในเรื่องภาษีอากร

๒๐. ประเภทการค้า ชนิดและรายการตามพระราชกฤษฎีกา ให้สำแดงตามที่ปรากฏในหนังสือ "พิกัตอัคราสุลกากร และภาษีการค้า" ของกรมสุลกากร เว้นแต่

๑. ในกรณีไม่ต้องเสียภาษีการค้า ไม่ต้องสำแดง

๒. ในกรณียกเว้นภาษีการค้า ให้สำแดงกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยระบุมาตราด้วย

๒๑. อัคราภาษีการค้า ให้สำแดงตามที่กำหนดไว้ในหนังสือ "พิกัตอัคราสุลกากร และภาษีการค้า" ของกรมสุลกากร

๒๒. ภาษีการค้า ให้สำแดงตามที่คำนวณได้จากรายรับตามอัคราภาษีการค้า แล้วสำแดงยอดรวมภาษีการค้าทั้งหมด พร้อมกับสำแดงส่วนลดซึ่งคำนวณตามอัคราที่กำหนดโดยประกาศ กระทรวงการคลัง ว่าด้วยภาษีการค้า (๒%) และยอดภาษีการค้าที่หักส่วนลดแล้ว

๒๓. สำแดงยอดซากกราเขาทั้งหมดไว้ในช่อง "อากรกราเขา" อีกช่องหนึ่งที่อยู่ตอน
ล่างขวามือ

๒๔. สำแดงยอดภาษีการค้าที่หักส่วนลดแล้วในช่อง "ภาษีการค้า" อีกช่องหนึ่งที่อยู่ตอน
ล่างขวามือ

๒๕. สำแดงภาษีบำรุงเทศบาล รายได้สุขาภิบาลหรือรายได้จังหวัด แล้วแต่กรณี โดย
คำนวณตามอัตราที่กำหนดเฉพาะท้องถิ่น

๒๖. สำแดงยอดรวมอากรกราเขา ภาษีการค้า และภาษีบำรุงเทศบาล (รายได้สุขาภิ
บาลหรือรายได้จังหวัด) ในช่อง "รวม"

๒๗. ขออนุญาตนำเข้า คือชื่อผู้รับตราส่งของซึ่งต้องระบุเลขที่ทะเบียนการค้า ที่ตั้งสถานการ
ค้า และเลขหมายโทรศัพท์ พร้อมทั้งลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานด้วย แต่อาจจะตั้งตัวแทนในลงลายมือชื่อ
แทนตน ก็ต้องทำเป็นหนังสือใบมอบอำนาจปิดอากรแสตมป์ ๑๐ มาตามแบบฟอร์มของกรมศุลกากร คือ
ถ้าเป็น บริษัทจำกัด ให้กรรมการหรือกรรมการผู้จัดการ เป็นผู้ลงลายมือชื่อในใบขน ถ้าเป็นห้างหุ้นส่วน
สามัญให้หุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งลงลายมือชื่อ ถ้าเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด ให้หุ้นส่วนผู้จัดการลงลายมือชื่อทาง
ร้าน หรือบุคคลธรรมดา ต้องเป็นเจ้าของหรือตั้งเองลงลายมือชื่อ ถ้าเป็นกรม สมาคม หรือคณะบุคคล
ต้องให้ผู้อำนวยการแทนตามกฎหมายลงลายมือชื่อ บริษัทห้างร้านที่ติดต่อกับกรมศุลกากรขอ เสนอ
ของส่งตัวอย่างรายบ่อชื่อไว้ต่อกกรมศุลกากร สำหรับตัวแทนผู้รับมอบอำนาจนอกจากจะต้องส่งตัวอย่าง
ลายมือชื่อแล้ว ต้องส่งรูปถ่ายให้ไว้ต่อกกรมศุลกากร ๗ รูปด้วย

๒๘. ใบตราส่งเลขที่ ให้สำแดงเลขที่ของใบตราส่งสินค้า (Bill of Lading) ที่
ออกตามลำดับรายการในบัญชีสินค้าสำหรับเรือ (Manifest) ของเรือที่นำของเขา

เอกสารที่ต้องยื่นพร้อมกับใบขนสินค้า

นอกจากใบขนสินค้าและใบส่งปล่อยของกรมศุลกากรแล้ว ผู้นำเขาจะต้องยื่นเอกสารอื่นๆ
ที่จำเป็นเกี่ยวกับพิธีการตรวจสอบทางศุลกากร ดังนี้คือ

๑. ต้นฉบับบัญชีราคาสินค้า (Invoice) ซึ่งธนาคารได้รับรองแล้ว และมีรายการ
ที่ละเอียดพอสมควร หรือมีรายการแสดงการบรรจุและน้ำหนัก (Packing and Weight Lists)

ราคาปรากฏในใบกำกับสินค้าต้องเป็นราคา C.I.F. ถ้าใบกำกับสินค้ามีราคาเป็น F.O.B จะต้องมียเอกสารเกี่ยวกับการขนส่งระวางบรรทุก เช่นใบตราส่ง(Bill of Lading) และกรมธรรม์ประกันภัย (Insurance Policy) หรือถ้าปรากฏแต่เพียงราคา C & F ก็จะต้องมีกรมธรรม์ประกันภัยด้วยถ้าไม่มีกรมธรรม์ประกันภัย กรมศุลกากรจะเพิ่มค่าประกันภัยให้ ๕% หรือถ้าไม่มีค่าขนส่งกรมศุลกากร จะเพิ่มค่าระวางบรรทุก ๑๐% หรือถ้าไม่มีทั้งค่าประกันภัยและค่าขนส่ง กรมศุลกากรก็จะเพิ่มอีก ๑๕% ของราคา F.O.B. จากราคาในบัญชีราคาสินค้า เป็นราคาสินค้านั้น

๒. ใบสุทธิควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (E.C. 21, 22 หรือ 23) ฉบับที่ธนาคารรับรองของธนาคาร เว้นแต่ของบางอย่างที่มีราคาไม่ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท หรือตัวอย่างสินค้า ตามหลักเกณฑ์ที่กล่าวมาแล้ว ในเรื่องการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (บทที่ ๒ หน้า ๒๑ - ๒๔)

๓. ใบอนุญาตนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร สำหรับของต้องกำกัด หรือของที่อยู่ในข่ายควบคุมการนำเข้า

๔. ใบรับรองเมืองกำเนิด (Certificate of Origin) สำหรับสินค้าที่บรรทุกมาจากต่างประเทศ ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๕๓ ได้แก้ไขให้วัน ออกกง สิงคโปร์และมาเลเซียเพื่อใช้แสดงว่าของนั้นไปเป็นของที่มาจากหรือมีถิ่นกำเนิดจากประเทศซึ่งอยู่ในข่ายที่กฎหมายถือว่าเป็นของต้องหามนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยเด็ดขาด

๕. ใบตราส่งสินค้า (Bill of Lading) ที่บริษัทเรือผู้รับบรรทุกสินค้าออกให้และมีเลขที่ใบตราส่งสินค้า ที่ออกตามลำดับรายการในบัญชีสินค้าสำหรับเรือ (Manifest)

๖. ใบรับใบขนสินค้า ใช้เป็นหลักฐานการยื่นใบขนสินค้าให้เจ้าหน้าที่ ในใบรับใบขนสินค้านั้น เจ้าหน้าที่จะประทับเลขหมายตามใบขนสินค้าที่ได้ยื่นไว้ เพื่อให้ใช้ในการอ้างถึงใบขนสินค้านั้น และเพื่อเป็นหลักฐานในการรื้อรับใบขนสินค้าคืน (ภาพที่ ๓๐)

๗. ใบแนบบิน เป็นหลักฐานแสดงถึงเอกสารต่าง ๆ เช่นใบขนสินค้า ใบตราส่งสินค้าบัญชีราคาสินค้า ฯลฯ ที่ผู้นำเข้าได้ยื่นไว้ต่อเจ้าหน้าที่ และใช้บันทึกผลการตรวจสอบของห้องพิธีการ (ภาพที่ ๓๑)

แบบที่ ๔๔๔

ใบรับใบขนสินค้า

รับไว้ หมายเลข.....

ซึ่ง ใบขนสินค้าขาเข้า ของ.....

และทะเบียนผู้นำของเข้า.....

นำเข้าโดย.....วันนำเข้า.....

ใบตราส่งเลขที่.....จากท่า.....

ผู้รับ.....

สถานที่รับ.....

ภาคที่ ๑๖ แสดงใบรับใบขนสินค้า ซึ่งใช้ระดมใบขนสินค้า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบแนบใบรับ

เอกสารที่ยื่น	แนบ	เฉพาะแนบใบรับ
ใบขนถ่ายสินค้า	
สำเนาใบรับ	
ใบตราส่งสินค้า	
บัญชีราคาสินค้า	ชื่อผู้นำเข้า
เอกสารอื่น	เรื่อง
.....	วันนำเข้า
.....	ใบตราส่ง เลขที่
รวม	
การตรวจราคา	บันทึก	
พิธีการ		
พิธีการศุลกากร		
การคำนวณ		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่รับ:

ถ้ามีที่ ๓๑ แสดงใบแนบใบรับ ซึ่งได้ประกอบใบขนถ่ายแล้ว

การยื่นและตรวจสอบใบขนสินค้าขาเข้า

ใบขนสินค้าขาเข้าทุกฉบับที่ผู้นำเข้าได้กรอกรายการครบถ้วน ตามระเบียบข้อบังคับที่กล่าวมาแล้ว จะต้องนำมายื่นที่ห้องพิธีการหรืองานพิธีการนำเข้ของพิธีการศุลกากร กรมศุลกากร พร้อมกับเอกสารอื่น ๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรตรวจสอบรายการและรับรอง เพื่อส่งการชำระอากร การยื่นเอกสารดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร ถือเป็นทางปฏิบัติว่า ความรับผิดชอบเกิดขึ้นในทันทีที่เจ้าหน้าที่ได้ประทับ: ๑) ในใบขนสินค้า หากตรวจสอบพบรายการผิดพลาดบกพร่อง ก็จะพิจารณาความผิดทันที

เมื่อยื่นใบขนสินค้าที่ห้องพิธีการแล้ว จะต้องรอรับใบรับใบขนสินค้า เพื่อใช้เป็นหลักฐานในเวลาขอรับใบขนสินค้าคืน โดยเจ้าหน้าที่จะประทับเลขหมายตามใบขนสินค้าที่ยื่นไว้ และเมื่อเจ้าหน้าที่รับใบขนสินค้าและเอกสารอื่น ๆ แล้วก็จะแบ่งลำดับการตรวจสอบเป็น ๔ ชั้น คือ

๑. หน่วยตรวจสอบพิธีการ โดยจะตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารที่ผู้นำเข้าพึงต้องยื่นในการนำสินค้าประเภทนั้นเข้ามา ตรวจสอบความครบถ้วนของการสำแดงในใบขนสินค้า และเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบรายการที่สำแดงในใบขนสินค้ากับใบตราส่งสินค้าถ้าพบความไม่สมบูรณ์หรือความไม่ถูกต้อง ก็จะแจ้งให้ผู้นำเข้าทราบ เพื่อดำเนินการแก้ไขหรือเพิ่มเติมให้ถูกต้อง เว้นแต่ในกรณีที่เห็นว่ามีภาระทุจริต แล้วจึงจัดส่งใบขนสินค้าที่ไต่สวนการตรวจสอบชั้นนี้ ไปยังหน่วยตรวจสอบการคำนวณ

๒. หน่วยตรวจสอบพิกัตอัตราอากร ในหน่วยงานนี้จะตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้องในเรื่องพิกัตอัตราที่สำแดงในใบขนสินค้าแต่ละรายการ รวมถึงการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารประกอบ ตามเงื่อนไขในพิกัตอัตราอากร และตรวจควยว่าเป็นของต้องกักหรือไม่ ถ้าเป็นของต้องกัก ต้องมีใบอนุญาตการนำเข้ควย เมื่อพบที่ผิดหรือไม่สมบูรณ์ ก็จะแจ้งให้ผู้นำเข้าทราบ เพื่อจัดการแก้ไขให้ถูกต้อง เว้นแต่ในกรณีที่เห็นว่ามีภาระทุจริต เสร็จแล้วก็จะส่งใบขนสินค้าไปยังหน่วยตรวจสอบการคำนวณต่อไป

๓. หน่วยตรวจสอบการคำนวณ ในหน่วยนี้จะตรวจสอบการคำนวณในใบกำกับสินค้า ตรวจสอบอัตราแลกเปลี่ยนและการคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินไทยในใบขนสินค้าและการคำนวณอากร ถ้าพบความไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ ก็ต้องแจ้งให้ผู้นำเข้าทราบเพื่อทำการแก้ไข หรือเพิ่มเติมให้ถูกต้องสมบูรณ์ เว้นแต่ในกรณีที่เห็นว่ามีภาระทุจริต

หลังจากการตรวจสอบการคำนวณแล้ว เจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ผู้นำเข้ามารับใบขนสินค้าคืน โดยต้องแสดงใบรับใบขนสินค้าต่อเจ้าหน้าที่ หลังจากนั้นผู้นำเข้าก็ต้องนำใบขนสินค้าและเอกสารต่าง ๆ ซึ่งได้ประทับตรา "ผ่านห้องพิธีการแล้ว" ไปยื่นต่อเจ้าหน้าที่หน่วยตรวจสอบราคาและสิ่งการตรวจ

๔. หน่วยตรวจสอบราคาและสิ่งการตรวจ จะตรวจสอบเกี่ยวกับความสมบูรณ์ ของใบกำกับสินค้าและเอกสารประกอบ ตรวจสอบและรับรองราคาสินค้า สิ่งการตรวจและกำหนดเงินประกัน ในกรณีที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับจำนวนอากร

เมื่อผ่านการตรวจสอบจากหน่วยตรวจสอบราคาและสิ่งการตรวจแล้ว ผู้นำเข้าก็ต้องนำใบขนสินค้าและเอกสารอื่น ๆ เหล่านั้นไปชำระอากร หรือวางเงินประกันแล้วแต่กรณี ณ กองอากร เมื่อได้รับใบเสร็จรับเงินค่าอากรขาเข้าแล้ว ก็ต้องนำใบขนสินค้าและเอกสารต่าง ๆ ที่ได้รับคืนไปยื่นขอประทับตราสมบูรณ์ที่หน่วยตรวจสอบพิธีการของห้องพิธีการอีกครั้ง และเมื่อได้รับการประทับตรา สมบูรณ์แล้ว จึงจะนำเอกสารที่เหลือคือบัญชีราคาสินค้า และใบแสดงรายการการบรรจุและนำหนักใบสุทธิควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินต้นฉบับใบขนสินค้า และใบสิ่งปล่อย ไปดำเนินการออกของ ที่กองตรวจสินค้าขาเข้าได้

การชำระอากรหรือวางเงินมัดจำ

สำหรับวิธีการชำระค่าอากรหรือวางเงินมัดจำ ได้กล่าวไว้ในบทที่ว่าด้วยการภาษีอากรแล้ว ดังนั้นที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้เป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับระยะเวลาที่จะต้องชำระอากร กล่าวคือสินค้าที่ขนถ่ายจากเรือจะถูกนำเข้าไปเก็บไว้ในโรงพักสินค้า ๒ วิธี คือเก็บในโรงพักสินค้า (ร.พ.ส.) หรือเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บน การเก็บสินค้าในโรงพักสินค้าจะต้องนำเขาเก็บทันทีที่เรือถ่ายของลง และผู้นำเข้าจะต้องเสียค่าภาษีอากรทั้งหมดภายใน ๒ เดือน ๑๕ วัน ทั้งนี้รวมทั้งของบางประเภทที่ผ่อนผันให้เก็บไว้นอกโรงพักสินค้าด้วย ส่วนการเก็บของในคลังสินค้าทัณฑ์บน จะต้องยื่นใบขนคลังสินค้าทัณฑ์บน (แบบที่ ๑๕๓ ซึ่งมีหลักการทำนองเดียวกับใบขนสินค้าขาเข้า) และเจ้าพนักงานรับรองแล้ว ภายใน ๑๐ วัน นับแต่วันเรือเข้า และจะต้องขนย้ายจากโรงพักสินค้าเอาไปเก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บน ภายใน ๒๑ วัน นับแต่วันเรือเข้า การเก็บของในคลังสินค้าทัณฑ์บนจะเก็บไว้ได้ ๑ ปี หรือ ๖ เดือน สำหรับคลังสินค้าทัณฑ์บนสาธารณะ (Public Bonded Warehouse) แล้วแต่กรณี มีระเบียบผ่อนผันให้ชำระอากร

เป็นบางส่วนตามจำนวนที่จะแบ่งนำไปจำหน่ายก็ครึ่งก็ได้ จนกว่าจะหมดจำนวนการทะยอยนำออก จะต้องยื่นใบประทวนสินค้า (แบบที่ ๓๕๕)

ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า ระยะเวลาที่เลย ๒ เดือน ๑๕ วัน สำหรับของที่เก็บไว้ในโรงพักสินค้า ถ้าหากผู้นำเขาสละเลยไม่ปฏิบัติพิธีการศุลกากรภายในเวลาดังกล่าวแล้ว ตามกฎหมายให้ถือเป็นของตกค้าง ซึ่งกรมศุลกากรอาจสั่งทำลาย หรือให้ส่งกลับหรือให้นำมาขายทอดตลาดได้

ส่วนระยะเวลา ๑ ปี สำหรับของในคลังสินค้าทัณฑ์บน หรือ ๖ เดือนสำหรับคลังสินค้าทัณฑ์บนสาธารณะดังกล่าวแล้ว กรมศุลกากรจะบังคับเอาค่าอากรจากผู้นำเขาส่งคืนคลังสินค้าทัณฑ์บน และในทำนองเดียวกัน ผู้นำเขาส่งคืนคลังสินค้าทัณฑ์บน อาจนำของนั้นออกจำหน่ายขายทอดตลาดได้ ฉะนั้นผู้นำของเข้าควรต้องระวังผลประโยชน์ของตนเองในเรื่องระยะเวลาดังกล่าวมาแล้วด้วย

พิธีการตรวจปล่อยของขาเข้า

ใบขนสินค้าขาเข้าที่ผ่านพิธีการโดยครบถ้วน และมีเอกสารต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว ผู้นำเข้าจะต้องนำไปแสดงต่อ "คณะกรรมการควบคุมพิธีการศุลกากรเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออก" ในบริเวณการทำเรือแห่งประเทศไทย. เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาว่าจะทำการตรวจร่วมกับนายตรวจกองตรวจสินค้าขาเข้าหรือไม่ ถ้าคณะกรรมการ เห็นว่าผู้นำเขารายนั้นไม่น่าจะมีพฤติการณ์ทุจริต ก็จะประทับตรารับรองหลังใบขนสินค้า แล้วลงชื่อ วันเดือนปีกำกับไว้ แสดงว่าให้นายตรวจกองตรวจสินค้าขาเข้าตรวจปล่อยสินค้านั้นได้ตามลำพัง แต่การรายใดเป็นที่สงสัยก็จะประทับตราสีแดงแสดงว่าจะขอรวมการตรวจกับเจ้าหน้าที่กองตรวจสินค้าขาเข้าต่อไป คณะกรรมการฯ ดังกล่าวนี้นี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแต่งตั้งขึ้น มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานศุลกากรตามกฎหมาย เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้รวมการตรวจให้รัดกุมยิ่งขึ้นหนึ่ง

เมื่อผ่านการประทับตรารับรอง จากคณะกรรมการฯ เรียบร้อยแล้ว ผู้นำเข้าจะต้องนำใบขนสินค้าพร้อมด้วยเอกสารต่าง ๆ ที่ห้องพิธีการนำเข้ามอบให้ไปยังกองตรวจสินค้าขาเข้า ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณการทำเรือแห่งประเทศไทย เมื่อสารวัตรกองตรวจสินค้าขาเข้าเห็นว่า ใบขนสินค้านั้นผ่านพิธีการศุลกากรโดยถูกต้องครบถ้วนแล้ว ก็จะส่งการให้ผู้นำเข้าไปติดต่อกับหัวหน้าโรงพักสินค้า เพื่อให้ผู้นำสินค้าออกจากโรงพักสินค้าการตรวจโดยจะประทับตรา "เจ้าหน้าที่ ร.พ.ส. ให้เตรียมของเพื่อตรวจ"

ไฟโบรสังปลอยกรมศุลกากร และสารวัตรจะเซ็นคัสซ์ในใบสลีปขาวของการท่าเรือแห่งประเทศไทยในการอนุมัติให้ขนสินค้าออกมา เพื่อทำการตรวจสอบ

ผู้นำเขาจะต้องนำใบสังปลอยของกรมศุลกากร และใบสลีปขาวของการท่าเรือฯ ไปให้เจ้าหน้าที่โรงพักสินค้า เมื่อเจ้าหน้าที่โรงพักสินค้าเตรียมของแล้ว ก็จะประทับตราแจ่งกลับมาว่า "เจ้าหน้าที่งานศุลกากร เจ้าหน้าที่โรงพักสินค้าได้เตรียมของแล้วเพื่อตรวจ" จากนั้นกองตรวจสินค้าเขาเขาก็จะจัดสารวัตรและนายตรวจ ไปทำการตรวจปลอยสินค้าตามใบขนสินค้าต่อไป

วิธีการตรวจปลอยของเขา

กรมศุลกากรได้วางระเบียบในการตรวจปลอยของเขาเขาไว้ พอสรุปได้ดังนี้

๑. จะต้องตรวจสอบเครื่องขังประจำโรงพักสินค้า ให้มีลักษณะเที่ยงตรง
๒. จะต้องทำการตรวจสอบเครื่องหมาย เลขหมาย และลักษณะหีบห่อสินค้า ให้ตรงตามที่สำแดงไว้ในใบขนสินค้าเสียก่อน ที่จะสั่งให้เปิดหีบห่อ

๓. หากมีการขอแก้ไข เครื่องหมาย หีบห่อหรือเลขหมาย นายตรวจจะต้องบันทึกไว้ในใบขนสินค้า ก่อนตรวจปลอยของไป ถ้ามีรายการ เคลือบคลุม คลาดเคลื่อนจากของจริงมาก จะต้องแก้ไขบัญชีสินค้าสำหรับเรือ (Manifest) เสียก่อน และเปิดตรวจไม่ต่ำกว่า ๒ เท่าของอัตราเปิดตรวจตามปกติ

๔. อัตราเปิดตรวจ ถ้ามีบัตรศรัทธาสินค้าปกติใช้เกณฑ์ ๑๐ หีบ เปิดหีบ ๑ หีบ ถ้าไม่มีบัตรศรัทธาสินค้าเปิดตรวจ ๒ หีบ ถ้าจำนวนหีบยิ่งมากขึ้น เกณฑ์เปิดตรวจก็ยิ่งน้อยลง เช่น ๕๐ หีบ เปิดตรวจ ๓ หีบ ๕๐๐ หีบ เปิดตรวจ ๕ หีบ เกณฑ์ดังกล่าว ใช้สำหรับของชนิดเดียวกัน มีเครื่องหมายอย่างเดียวกัน และในกรณีที่สงสัย สารวัตรก็จะใช้ดุลยพินิจ สั่งให้เปิดตรวจเพิ่มขึ้นได้ ถ้าถูกต้องก็จะสลักรายการปลอยในใบขนสินค้า ใบสังปลอย และสลีปขาว ถ้าไม่ถูกต้องก็จะสลักรายการที่พบเห็นและกักของไว้ส่งใบขนสินค้าและเอกสารอื่น กลับมายังกองพิธีการศุลกากร เพื่อให้ข้าราชการเพิ่ม หรืออาจส่งเรื่องให้กองนิติการพิจารณาความผิดเสียก่อน จึงจะปลอยของไป

การตรวจปล่อยของที่ขอกันอากาศ

โดยปกติการขนถ่ายสินค้าเข้าเก็บในโรงพักสินค้า ระหว่างการทำเรื่องแห่งประเทศไทย กับบริษัทตัวแทนเรือสินค้าต่างประเทศ ได้มีการตรวจนับจำนวนสินค้าน้อยแล้ว หากมีของแตกหักเสียหายหรือขาดจำนวน ก็จะต้องมีหลักฐานทำบันทึกไว้ทั้งสองฝ่าย ฉะนั้นถ้ามีการแตกหักเสียหายหรือขาดจำนวนก่อนขนถ่ายจากเรือสินค้าต่างประเทศ หรือก่อนการนำเทกสำเร็จ ความรับผิดชอบในสิ่งของเหล่านั้น ตกอยู่กับเรือสินค้าต่างประเทศ ที่บรรทุกของมา หรือตัวแทนบริษัทเรือในประเทศ และเมื่อนำเข้าได้ชำระอากรไว้แล้ว กรมศุลกากรจะคืนอากรหรือลดหย่อนค่าอากรให้ไป กรณีนี้นายตรวจและสารวัตรจะต้องสลักรายการไว้โดยละเอียดชัดเจน และจะบันทึกไว้ด้วยว่าควรคืนอากรให้เพราะเหตุใด มีหลักฐานใดที่เชื่อถือได้บ้าง แดงตาของแตกหักเสียหาย หรือขาดจำนวนด้วยประการใด ๆ ภายหลังจากเวลานำเข้าคือหลังจากขนถ่ายแล้ว ความรับผิดชอบตกอยู่กับการทำเรื่องแห่งประเทศไทย และผู้นำเข้าจะต้องเสียอากรจนครบถ้วน ไม่มีสิทธิขอกันอากาศแต่อย่างใด

ส่วนในกรณีสำแดงผิดประเภทผิดนัด นายตรวจและสารวัตรจะต้องทำการเปิดตรวจหีบห่อทั้งหมด และกักของไว้พิจารณาหาความผิด โดยจะให้ทำใบขนแก้ไขเพื่อชำระอากรใหม่ แล้วขอกันอากาศที่ชำระผิดไว้คืนไป เว้นแต่ใบขนสินค้าที่ได้วางเงินมัดจำไว้คุมค่าอากร ถ้าผู้นำเข้าร้องขอใช้เลขที่เงินมัดจำตามใบขนมัดจำฉบับเดิม กรมศุลกากรก็จะผ่อนผันให้โดยไม่ต้องนำเงินมัดจำมาวางใหม่แต่จะใช้ยอดเงินมัดจำตามใบขนมัดจำฉบับเดิมได้

การส่งตัวอย่างสินค้า

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่กองตรวจสินค้าขาเข้า ตรวจพบความผิด ก็จะชักตัวอย่างสินค้าส่งกองพิธีการศุลกากร เพื่อพิจารณาหาความผิด และสั่งวางเงินมัดจำเพิ่มหรือชักตัวอย่างส่งกองประเมินราคาหรือกองวิเคราะห์สินค้าแล้วแต่กรณี ตามคำสั่งของห้องพิธีการที่สั่งการไว้ในใบขนสินค้าก็ได้ โดยทั่วไปนายตรวจจะต้องสลักรายการรับรองตัวอย่างของนั้นโดยชัดเจน ซึ่งอาจจะเขียนที่ตัวอย่างสินค้านั้นหรือเขียนสลักรายการรับรองตัวอย่างสินค้าบนแผ่นกระดาษป้าย แล้วปิดลงบนตัวอย่างสินค้านั้น หรือรวบรวมใส่ถุงหรือซองประทับตรา นำส่งกองประเมินราคาหรือกองวิเคราะห์สินค้าแล้วแต่กรณี โดยผ่านคณะกรรมการควบคุมพิธีการฯ เพื่อลงนามรับรองตัวอย่างร่วมกับนายตรวจและสารวัตร และจะต้องมีเจ้าหน้าที่คุม

ส่งเพื่อมอบให้กองประเมินราคานเรือกองวิเคราะห์แล้วแต่กรณี ดำเนินการต่อไป

การรับของไปจากการท่าเรือ

โดยทั่วไปเมื่อเจ้าหน้าที่กองตรวจสินค้าเข้า ได้ตรวจสินค้า เป็นการถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ก็จะสลักรายการตรวจปล่อยไป หรือกรณีมีความผิด แต่ได้วางเงินมัดจำเพิ่มแล้ว ซึ่งกองพิธีการศุลกากรจะส่งการไว้ในใบขนสินค้าโดยประทับตรา "ปล่อยได้" หรือมิฉะนั้นก็ให้ทำใบขนสินค้าใหม่และชำระอากรใหม่แล้ว ก่อนที่ผู้นำของเข้าจะรับของไปจากโรงพักสินค้าได้ ก็จะต้องชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เช่นค่าธรรมเนียมขนย้ายสินค้า ค่ายกของหรือเปิดหีบห่อ ค่าเช่าโรงพักสินค้า ตลอดจนค่าเรือโดยนำใบอนุญาตปล่อยสินค้า (Delivery Order) ที่ได้รับมาจากบริษัทตัวแทนเรือไปเสียค่าธรรมเนียม เสียแล้วจึงไปขอรับของจากโรงพักสินค้า (Wharf Receipt) แล้วจึงขนของ ขึ้นยานพาหนะได้ ก่อนที่ยานพาหนะจะพ้นบริเวณการท่าเรือแห่งประเทศไทย ก็จะต้องหยุด ณ.สถานตรวจสอบ (Checking Post) แล้วมอบใบรับของจากโรงพักสินค้า ให้แก่เจ้าหน้าที่สถานี เมื่อเจ้าหน้าที่เห็นเป็นการถูกต้องแล้ว จึงจะอนุญาตให้นำของย้ายออกจากท่าเรือ ไปยังบริษัททางบ้านของตนได้

อนึ่ง สำหรับลำดับขั้นต่าง ๆ ตามพิธีการศุลกากร ในการนำสินค้าเข้า ได้แสดงไว้ในภาพที่ ๓๒ โดยเริ่มจากการตรวจสอบ ณ.ห้องพิธีการ กองพิธีการศุลกากร กองเก็บอากร กองตรวจสินค้าเข้า จนกระทั่งการปล่อยสินค้าไปจากการท่าเรือฯ โดยลำดับ

พิธีการศุลกากรในการส่งสินค้าออก

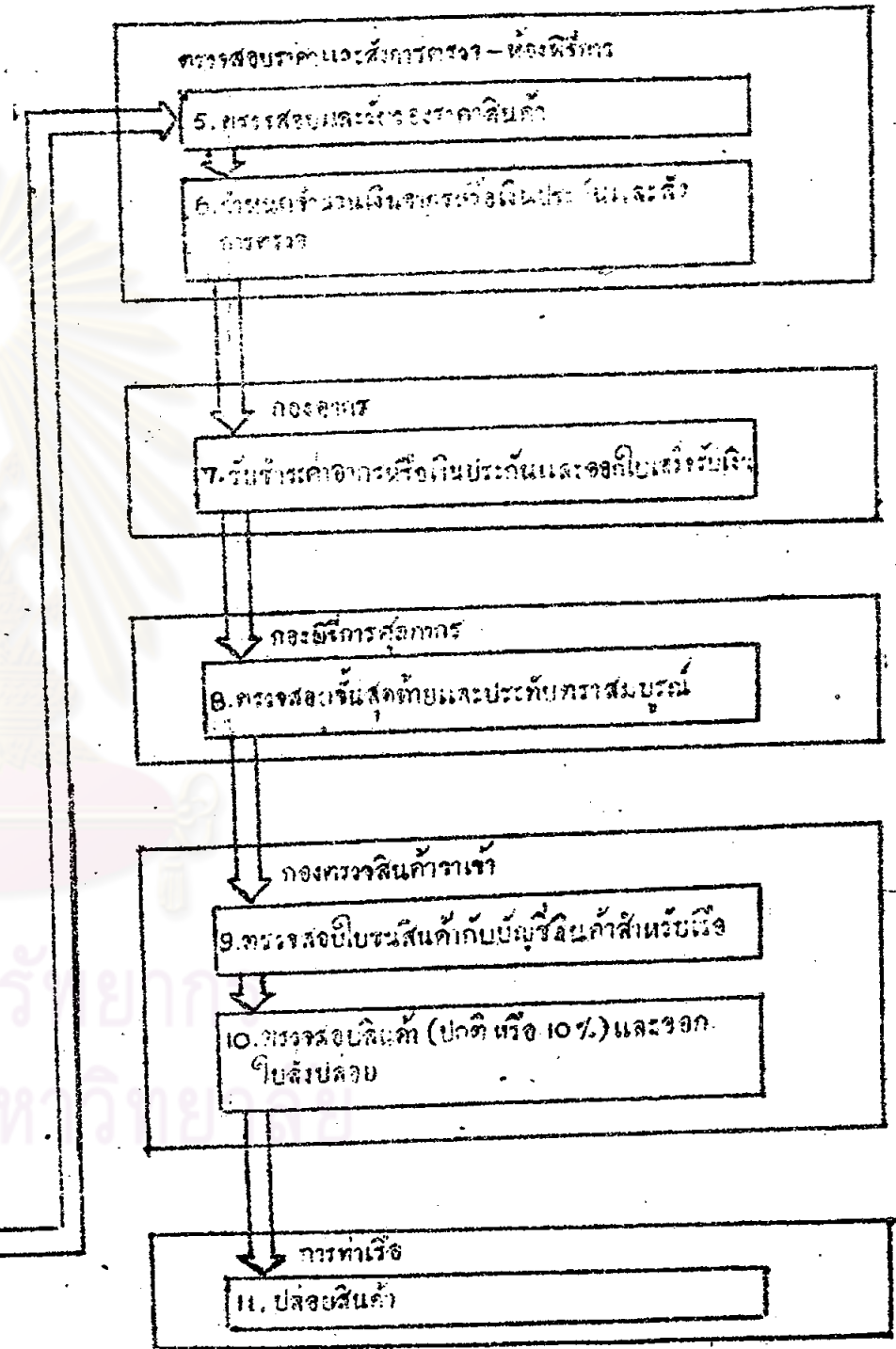
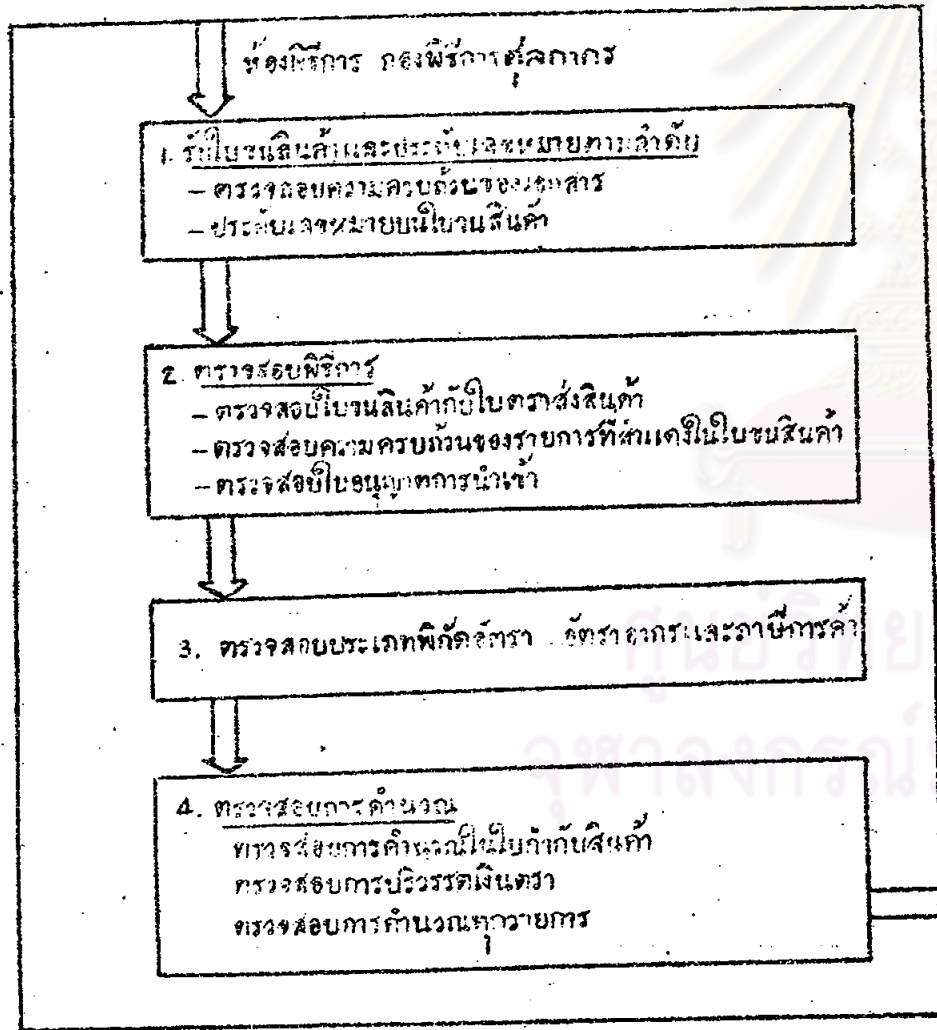
ในการส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร ก็คงมีการปฏิบัติตามระเบียบพิธีการศุลกากร เช่น เกี่ยวกับการนำสินค้าเข้า แต่สำหรับเอกสารสำคัญนั้นจะใช้แบบพิมพ์แบบที่ ๓๐ คือใบขนสินค้าขาออก และแบบแสดงรายการการค้า (ภาพที่ ๓๓) ดังมีลักษณะและการสำแดงรายการในใบขนสินค้า ตลอดจนถึงวิธีการปฏิบัติเป็นลำดับต่อไปนี้ คือ

ลักษณะใบขนสินค้าขาออกและแบบแสดงรายการการค้า

ใบขนสินค้าขาออกและแบบแสดงรายการการค้า ตามภาพที่ ๓๓ เป็นแบบพิมพ์ลักษณะเดียวกับใบขนสินค้าเข้าดังที่กล่าวแล้ว คือมีช่องสำหรับกรอกรายการ ชื่อพาหนะที่บรรทุกของ ท่าเรือที่ส่งออก

การเตรียมเอกสารใบขนสินค้าขาเข้า (สำเนา 5 ฉบับ)

- ผู้นำเข้าต้องแสดงรายละเอียดสินค้าในใบขนสินค้า รวมทั้งประเภทพิกัดอัตราอากร มูลค่าและจำนวนระวางอากร
- เอกสารประกอบคือ ใบกำกับสินค้า ใบตราส่งสินค้า รายการบรรจุและน้ำหนัก ใบสำเนาใบยกยอการแลกเปลี่ยนเงิน และหรือใบรับรองแหล่งกำเนิด
- ณ ท่าเรือกรุงเทพ ผู้นำเข้าสามารถยื่นใบขนสินค้าได้ล่วงหน้าก่อนมีกำหนดเวลา แต่ในการยื่นใบขนสินค้าของสำเนาใบตราส่งอากรหรือใบขนสินค้าประเภทอื่นได้เมื่อเรือได้เข้ามาเทียบท่าหรือเรียบร้อยแล้ว

หมายเหตุ ใบขนสินค้าขาเข้าสามารถยื่นได้ล่วงหน้าก่อนถึงท่าเรือ 7

วันเรือออก อัตรากลางเปลี่ยน ประเทศที่ส่งไปขาย เครื่องหมายและเลขหมาย ทัพห่อ จำนวนและลักษณะ ทัพห่อ ปริมาณ น้ำหนักสุทธิ ชนิดของ ประเทศปลายทาง ราคาตามเอกสารการค้า (ราคา F.O.B.) เป็นเงินตราต่างประเทศและเงินตราไทย ราคาสำหรับประเมินอากร เป็นเงินไทย ประเภทพิศัตราอากร จำนวนอากรที่ต้องเสีย รหัสประเภทการค้า ชนิดและรายการการค้าจำนวนยกอกรายรับอัตราภาษีการค้า จำนวนภาษีการค้าที่ต้องเสีย หรือภาษีอื่น ๆ ชื่อผู้ส่งออก เลขทะเบียนการค้า ที่ตั้งสถานการค้า และเลขหมายโทรศัพท์ ลายมือชื่อผู้ส่งออก หรือตัวแทน พร้อมทั้งวันยื่นใบขนสินค้า และช่องทาง ๆ สำหรับเจ้าพนักงาน ใบขนสินค้าขาออกจะต้องทำและยื่นพร้อมด้วยสำเนา ๓ ฉบับ ปิดอากรแสตมป์ใบต้นฉบับ ๒๐ สตางค์ และสำเนาฉบับละ ๕๐ สตางค์ จัดทำโดยการอัคสำเนาเช่นเดียวกับใบขนสินค้าขาเข้า

การสำแดงรายการในใบขนสินค้าขาออกและแบบแสดงรายการการค้า

หลักการในการสำแดงรายการคง เป็นเช่นเดียวกับใบขนสินค้าขาเข้า คือต้องสำแดงให้ถูกต้องและครบถ้วนตามความเป็นจริง โดยเฉพาะรายการดังนี้

๑. ชนิดของ ต้องสำแดงให้ตรงตามบัญชีรายชื่อขาออกแบบราชการตามที่ระบุไว้ในพิศัตราอากร ตามความนิยมในวงการค้า และตามที่สามัญชนใช้เรียกกัน เช่น ไซ ต้องระบุว่าเป็นไซเบ็ด ไซไก่ หรือไซชนิดอื่น ๆ ไม้ก็ต้องจำแนกตามชนิดของไม้ เป็นต้น

๒. ราคาสินค้า สำหรับสินค้าขาออก มีราคา ๒ ราคา ด้วยกันคือ

ก. ราคาตามเอกสารการค้า เป็นราคา F.O.B. คือต้องสำแดงราคาตามที่ได้มีการขายสินค้านั้นต่อต่างประเทศ หรือถือราคาตามใบกำกับสินค้า ซึ่งอาจจะรวมหรือไม่รวมอากรขาออกเขาไว้วางก็ได้ ในการสำแดงราคาของสำแดง เป็นเงินตราต่างประเทศและเงินตราไทย โดยคำนวณจากอัตรากลางเปลี่ยนเงิน ซึ่งกรมศุลกากรประกาศให้ใช้เป็นรายเดือน และอัตรากลางเปลี่ยนนี้ต้องสำแดงไว้ในใบขนสินค้าขาออกด้วย

ข. ราคาสำหรับประเมินเงินอากร แยกออกได้เป็น ๒ ชนิด คือ

(๑) ราคาในท้องตลาดเป็นรายเฉลี่ย ตามที่กำหนดและแจ้งไว้ในประกาศกรมศุลกากร และในราชกิจจานุเบกษา สำหรับสินค้าบางชนิด เช่น ข้าว

(๒) ราคาตามเอกสารการค้า สำหรับสินค้าทุกประเภทที่มีได้มีการกำหนดราคา
ค่าสินค้าในท้องตลาดเป็นรายเฉลี่ยตามข้อ (๑)

๓. พิกัดอัตราอากรขาออก ในปัจจุบันสินค้าที่ต้องเสียอากรขาออกมี ๒ ประเภท คือ
ข้าว เศษเหล็ก หนังสัตว์ ยาง ไม้ และเส้นไหมดิบ นอกจากสินค้า ๒ ประเภทดังกล่าวแล้ว สินค้า
อื่น ๆ จะได้รับยกเว้นอากรขาออก อย่างไรก็ตามสินค้าส่งออกทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นของที่ต้องอากรหรือ
ยกเว้นอากร ก็จะต้องสำแดง ประเภทพิกัด และอัตราอากรด้วย สำหรับของยกเว้นอากร สำแดงใน
ของอัตราอากรว่า "ยกเว้นอากร" (Free)

เอกสารที่ต้องยื่นพร้อมใบขนสินค้า

เอกสารต่าง ๆ ที่ผู้ส่งออกจะต้องจัดทำยื่นพร้อมทั้งใบขนสินค้าขาออก ตามที่กฎหมายก้า
หนด โดยทั่วไปประกอบด้วย

๑. ใบกำกับสินค้า

๒. ใบสุทธิควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (E.C.61) ฉบับที่ผ่านการรับรองของธนาคาร
ແຫ່ງແຫ່ງของบางอย่างไม่มีราคาไม่ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท หรือตัวอย่างสินค้า ดังที่กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๒ หน้า

๔๑ - ๔๔

๓. ใบอนุญาตให้ส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร สำหรับของต้องกำกัค หรือของที่อยู่
ในข่ายควบคุมการส่งออก

๔. เอกสารอื่น ๆ สำหรับสินค้าบางประเภทเช่น ใบรับรองมาตรฐานสินค้า ใบผ่านค่าน
หรือใบเบิกทางหรือใบกำกับไม้แปรรูป และอื่น ๆ

การยื่นและตรวจสอบใบขนสินค้าขาออก

เมื่อได้กรอกรายการต่าง ๆ ครบถ้วนและถูกต้องลงในใบขนสินค้าขาออกและมีเอกสาร
ต่าง ๆ ประกอบครบถ้วนแล้ว ผู้ส่งออกจะต้องนำเอกสารต่าง ๆ เหล่านี้และใบขนสินค้าขาออกไปยื่น
ต่องานพิธีการส่งออก

การตรวจสอบเบื้องต้น เมื่อเจ้าหน้าที่งานพิธีการส่งออกได้รับใบขนสินค้าขาออกแล้ว ก็จะต้องตรวจสอบว่าเป็นของต้องกักหรือไม่ ถ้าเป็นของต้องกักก็จะประทับตราว่า "ของต้องกัก" ด้วยตัวอักษรขนาด ๑ - ซม. ทอแบนของใบขน และเจ้าหน้าที่จะตรวจสอบความสมบูรณ์ของใบอนุญาต ตลอดจนการตรวจเปรียบเทียบกับสำเนาใบอนุญาตที่ได้รับจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่สำเนาใบอนุญาตบางประเภทที่มอบคืนให้ตรวจสอบภายหลังได้ จากนั้นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบลายเซ็นจะเรียกบัตรลายเซ็นมาเปรียบเทียบว่า ผู้ลงนามในใบขนสินค้าเป็นผู้ที่กรมศุลกากรอนุญาตให้ลงนามในใบขนสินค้าได้หรือไม่ เมื่อเห็นว่าถูกต้องจะลงนามพร้อมด้วยวันเดือนปี และเวลาที่รับรองนั้น เพื่อให้พิจารณา ความผิดเกี่ยวกับการสำแดงรายการในใบขนสินค้าเป็นความเท็จ เป็นความไม่บริสุทธิ์หรือเป็นการชักพาให้หลงผิดในรายการ นอกจากนั้นการตรวจจะตรวจดูรายการทุกรายการในใบขนสินค้า ได้สำแดงไว้โดยครบถ้วน และรายการที่สำแดงนั้นได้เป็นไปตามพิธีการศุลกากรทุกประการ ตลอดจนของนั้นมีความชอบธรรมที่จะส่งออกได้ เช่นไม่เป็นของต้องห้าม และสถานที่ส่งออกมีอำนาจตามกฎหมาย การคลัง ที่จะส่งของเช่นนั้นออกได้ เมื่อตรวจสอบเห็นว่าถูกต้องและได้ลงนามรับรอง แสดงว่าไม่พบข้อบกพร่องแล้ว ก็จะให้ผู้ส่งออกนำใบขนไปส่งการตรวจต่อไป

การส่งการตรวจ หัวหน้างานพิธีการส่งออก หรือผู้ทำการแทน เป็นผู้ชำนาญในการส่งการตรวจ การส่งการตรวจมีหลักเกณฑ์ดังนี้ คือ

๑. ในกรณีทั่ว ๆ ไป สินค้าทุกประเภทต้องนำมาตรวจที่ท่ากรมศุลกากรโดยจะประทับตราว่า "ให้นำมาตรวจที่ท่าศุลกากร ให้คุณส่งเรือ และสลักรายการบรรทุกด้วย"
๒. ของที่ได้รับเอกสิทธิ์ทางทูต หรือองค์การสหประชาชาติจะนำไปบรรทุกได้โดยไม่ผ่านการตรวจซึ่งหัวหน้างานของส่วนบุคคลและเอกสิทธิ์ทูต จะประทับตราสั่งว่า "ให้สลักรายการบรรทุกด้วย"
๓. ชาว ตามปกติได้รับอนุมัติให้ตรวจที่โรงสี (ร.ส.) อนุมัติหรือที่โรงเก็บข้าว (ร.ข.) อนุมัติได้ โดยไม่ต้องนำมาตรวจที่ท่ากรมศุลกากร ดังนั้นจึงจะประทับตราสั่งว่า "ซึ่งสอบน้ำหนักและนับตรวจ"

๔. ยางและแร่ดิบๆ ซึ่งเป็นสินค้าที่ต้องตรวจก่อนชำระอากรขาออก การจัดทำใบขนในตอนแรกจึงยังไม่มีเลขที่ชำระอากร และยังไม่ได้ประทับตราสมบูรณ์ เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารเบื้องต้น เช่นใบผ่านค่าน หรือใบสุทธิยางหรือหนังสือสำคัญเรียบร้อยแล้ว ก็จะยึดเอกสารทั้งหมดไว้ที่

งานพิธีการส่งออก และสั่งการตรวจครั้งแรกไว้ที่ตอนบนกึ่งกลางของต้นฉบับใบขนว่า "ให้ตรวจซึ่งสอบ
น้ำหนัก" แล้วนำใบขนทั้งต้นฉบับและสำเนาไปรับเจ้าหน้าที่กองตรวจสินค้าขาออก เพื่อทำการตรวจซึ่ง
เมื่อได้รับใบขนกลับคืนภายหลังการตรวจซึ่ง ซึ่งได้บันทึกจำนวนและน้ำหนักไว้ทั้งในต้นฉบับและสำเนา
เมื่อปรากฏว่าจำนวนน้ำหนักถูกต้องแล้ว เจ้าหน้าที่จึงจะประทับตราสั่ง "ให้ตรวจคุมส่ง และสลักราย
การบรรจุทุกควย"

๕. แรอื่น ๆ ในการสั่งการตรวจตอนแรก เจ้าหน้าที่จะประทับตรา "ให้ตรวจซึ่งสอบ
น้ำหนัก และส่งตัวอย่างทั้งงานพิธีการส่งออกควย" ภายหลัง เมื่อซึ่งสอบจำนวนน้ำหนักถูกต้องแล้วจึงจะ
ประทับตรา "ให้ตรวจคุมส่งและสลักรายการบรรจุทุกควย"

๖. ของทองอากาศตามราคาและไมทราบราคาที่แน่นอนจำเป็นต้องส่งตัวอย่างของนั้นมา
ที่ราคาท้องประเมินราคา จะประทับตราสั่งว่า "ให้นำมาตรวจที่ท่าศุลกากร คุ่มส่ง เรือชักตัวอย่างที่
ราคา และสลักรายการบรรจุทุกควย"

๗. ของส่งออกที่ซอกันอากาศเขา จะประทับตราสั่งว่า "ให้นำมาตรวจที่ท่ากรมศุลกา
กร และส่งตัวอย่างมากองพิธีการศุลกากร ให้คุมส่งและสลักรายการบรรจุทุกควย"

การชำระอากรและประทับตราสมบูรณ์

เมื่อได้ประทับตราสั่งการตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ส่งออกต้องนำใบขนไปชำระอากร
หรือเงินมัดจำ ที่กองอากร นอกจากค่าอากรแล้วผู้ส่งออกอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายอื่นคือ

๑. ค่าต้องเสียภาษีบำรุงเทศบาล หรือค่านี้อย่าง
๒. แรต้องเสียค่าภาคหลวง

เมื่อกองอากรได้รับชำระเงินถูกต้องแล้ว ก็จะยกใบเสร็จรับเงินให้ และประทับตราเลข
ที่ชำระอากร ที่มุมบนด้านขวาของใบขนสินค้า ถ้าเป็นกรณีเรียกเงินประกัน กองอากรจะประทับ เลขที่ประ
กันแทนตราชำระอากร เสร็จแล้วจะคืนต้นฉบับใบขนสินค้าให้กับผู้ส่งออก ส่วนสำเนา ๓ ฉบับจะยึดไว้
เพื่อส่งไปยังกองประมวลสถิติ กองศุลกากรพิธีการและกรมสรรพากร

ต้นฉบับใบขนสินค้าที่ผู้ส่งออกได้รับคืนจากกองอากร จะต้องนำมาลงทะเบียนในใบขนสินค้าที่
งานพิธีการส่งออก แล้วจึงจะนำไปยื่นต่อหัวหน้างานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อประทับตราสมบูรณ์

พร้อมด้วยลงนามและวันเดือนปี อันแสดงว่าใบขนสินค้าขาออกฉบับนั้น ได้ผ่านพิธีการ เรียบร้อยแล้ว

อนึ่งสำหรับใบขนสินค้าขาออก ก่อนที่จะประทับตราสมบูรณ์ ต้องประทับตรากำหนดอายุของใบขนสินค้าด้วย ซึ่งกำหนดเวลาไว้ ๒๑ วัน และสำหรับใบขนสินค้าแรและยาง เมื่อได้ชำระค่าภาคหลวงหรืออากร เรียบร้อยแล้ว ต้องส่งใบขนสินค้าและเอกสารสัมพันธไปหักโหวตที่งานบัญชีคลังสินค้า ให้เรียบร้อยเสียก่อน เสร็จแล้วจึงนำใบขนกลับมายังงานพิธีการส่งออก เพื่อประทับตราสมบูรณ์

พิธีการตรวจปล่อยของขาออก

ของทุกชนิดผู้ส่งออกจะต้องนำใบขนสินค้าขาออกไปยังกองตรวจสินค้าขาออก เพื่อให้ผู้มีอำนาจ สั่งการให้นายตรวจและสารวัตรทำการตรวจสินค้า การตรวจสินค้านอกจากนายตรวจ และสารวัตรซึ่งผู้สั่งการระบุชื่อไว้ในใบขนแล้ว บางคราวอาจมีศุลกากรักษ์เป็นกรรมการตรวจด้วย และการตรวจสินค้าขาออกจะช้าหรือเร็ว ขึ้นอยู่กับการจัดเรียงสินค้าของผู้ส่งออก ซึ่งถ้าจัดให้เป็นระเบียบ สะดวกแก่การตรวจก็จะรวดเร็วขึ้น

สำหรับสถานที่ตรวจของส่งออกนั้น สำหรับท่ากรุงเทพฯ จะต้องนำสินค้าทุกชนิดไปรับการตรวจที่ท่าศุลกากร คือกองตรวจสินค้าขาออก ตั้งอยู่ ณ บริเวณการทำเรือแห่งประเทศไทย เว้นแต่ข้าว แร และยาง จะตรวจ ณ. โรงเก็บข้าว โรงเก็บแร และโรงเก็บยาง ซึ่งได้รับอนุมัติจากกรมศุลกากร โดยต้องเสียค่าธรรมเนียม สินค้าอื่น ๆ เช่นกันหากจะขอรับเจ้าหน้าที่ไปตรวจ ณ ที่อื่น ๆ ก็ต้องขออนุมัติเป็นพิเศษจากอธิบดีกรมศุลกากร เป็นลายลักษณ์อักษรก่อน ในทางปฏิบัติกรมศุลกากรจะพิจารณาอนุญาตให้ เมื่อเห็นว่าสินค้านั้น ๆ มีจำนวนมาก ใบสะดวกที่จะนำมาทำการตรวจ ณ. ท่าศุลกากร เช่น เปลือกไม้ สัตว์มีชีวิต ก็ให้ขออนุญาตเป็นคราว ๆ ไป

วิธีการตรวจปล่อยของส่งออก

หลักการทั่วไปถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการตรวจปล่อยของขาเข้า แต่มีกรณีพิเศษบางประการที่นายตรวจและสารวัตร ไม่อาจจะทำการตรวจของ และทำการปล่อยของไปโดยทันทีในเวลาเดียวกันได้ เช่นเกี่ยวกับเรือต่างประเทศที่จะรับบรรทุกสินค้านั้นยังไม่เข้ามาเทียบท่า หรือเทียบท่าแล้วแต่ยังไม่พร้อมที่จะบรรทุกสินค้าได้ในวันนั้น หรือของที่กองพิธีการศุลกากรมีคำสั่งให้ปฏิบัติพิเศษ เช่น

ชักตัวอย่างส่งกองประเมินราคาหรือกองวิเคราะห์สินค้าก่อน ก็จะต้องรอการบรรจุ หรือรอฟังคำวินิจฉัยจากกองดังกล่าว ของส่งออกในกรณีนี้จึงเพียงพอให้ได้รับการตรวจ แต่ยังไม่ส่งปล่อยของจนกว่าเรือต่างประเทศจะรับบรรจุแล้ว หรือจนกว่าผู้ส่งออกจะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กองที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการเพิ่มเติมไว้แล้ว กรณีที่ได้ทำการตรวจซึ่งแล้วและยังปล่อยให้ไปทำการบรรจุลงเรือทันทีไม่ได้ เช่นนี้ ของนั้นจะต้องอยู่ในอารักขาของศุลกากรตลอดเวลา จนกว่าจะได้ให้ศุลกากรคุ้มครองส่งไปมอบให้นายตรวจขาออกประจำเรือต่างประเทศ ทำการบรรจุขึ้นเรือ ฉะนั้นผู้ส่งออกจึงไม่ต้องนำไปบรรจุด้วยตนเอง แต่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเข้าสินค้าให้กรมศุลกากร เว้นแต่ของบางอย่างที่กรมศุลกากรมีระเบียบผ่อนผัน ให้นำไปบรรจุด้วยตนเองได้ คือ ของที่ได้รับการยกเว้นการเปิดตรวจ เช่นของเอกสิทธิ์ทูต หรือของเล็กน้อยซึ่ง เป็นของใช้ส่วนตัว ซึ่งเจ้าหน้าที่จะส่งให้มัดลวดประทับตรามอบให้ไปบรรจุเองได้ เป็นต้น

สถานที่บรรจุสินค้าส่งออก

สถานที่บรรจุสินค้าส่งออก สำหรับเรือต่างประเทศ จะรับบรรจุได้ เฉพาะสถานที่ดังต่อไปนี้ คือ

๑. กลางน้ำภายในเขตท่า หรือ
๒. ณ ท่าเทียบท่าเรือที่ได้รับอนุมัติ สำหรับการนำของเข้า หรือ
๓. ณ ที่ซึ่งอธิบดีได้อนุมัติพิเศษ เป็นลายลักษณ์อักษร หรือ
๔. สำหรับชาว ณ. โรงสีข้าว หรือโรงเก็บข้าวอันได้รับอนุมัติตามมาตรา ๗(๔) แห่ง

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๔

การบรรจุสินค้าขาออกลงเรือ ปกติอนุญาตให้ทำได้ในวันเปิดศุลกากร ตั้งแต่เวลา ๖.๐๐ น. ถึง ๑๘.๐๐ น. เช่นเดียวกับของขาเข้า หากจะทำในวันเวลาอื่นจะต้องร้องขอเป็นพิเศษ โดยเสียค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย

สำหรับพิธีการบรรจุของและสถานที่บรรจุของนี้ ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับนายเรือ และตัวแทนเรือ ซึ่งผู้ส่งออกก็จำเป็นต้องคอยติดตามสอบถาม เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ที่จะขอรับเอกสารใบสุทธิควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (EC. 61) จากนายตรวจขาออกประจำเรือ เพื่อนำไปแสดงต่อ

ธนาคาร เกี่ยวกับการรับหรือจ่ายเงินตราต่างประเทศ ค่าสินค้านั้น ๆ ต่อไป

อนึ่ง สำหรับลำดับขั้นต่าง ๆ ตามพิธีการศุลกากรในการส่งสินค้าออกได้ แสดงไว้ในภาพที่ ๓๔ โดยเริ่มจากงานพิธีการส่งออก กองพิธีการศุลกากร ผ่านการตรวจสอบและคำนวณตามรายการในใบขนสินค้าและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังกองอากร รวมทั้งการตรวจปล่อยสินค้า และการส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร ณ สถานที่บรรทุกสินค้าส่งออกโดยเฉพาะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 34 พิธีการคู่ขนานในการส่งออก

การเตรียมเอกสารใบขนสินค้าส่งออก (ลำเนา 3 ฉบับ)

- ผู้ส่งอาจสมัครเป็นสมาชิกก่อนการบรรทุกสินค้าได้ไม่เกิน 21 วัน ไม่จำเป็นต้องทำเทียบท่าหรือใบขน
- ผู้ส่งออกชำระค่าอากร หรือวางเงินประกัน และแจ้งการตรวจสอบสินค้าก่อนเรือจะเข้าเทียบท่าได้
- เอกสารประกอบ ได้แก่ ใบเสนอราคาสินค้า ใบลงชื่อขออนุญาตแลกเปลี่ยนเงิน และหรือใบอนุญาตส่งออก

